

EUTHANASIE ZVÍŘAT

METODOLOGIE SOCIÁLNÍCH VĚD SOC 706

(Vyučující: Mgr. Igor Nosál, Ph.D.)

Zadání: Vypracujte konečnou podobu svého výzkumného návrhu

Autoři: Korbellová Lenka, učo 182278
Hojdová Kristýna, učo 183075
Hussová Martina, učo 182513

Předmět výzkumu:

EUTHANASIE ZVÍŘAT

Cíl výzkumu:

Téma euthanasie zvířat jsme si vybraly z důvodu neustálých polemik o euthanasii u lidí s tím, že jsme se rozhodli rozšířit tento diskutovaný pojem na zvířata. Poznatky z těchto dvou oblastí by mohly být vzájemně inspirativní. Lidská společnost si přidělila právo rozhodovat o životě zvířat a našim cílem skrze tuto výzkumnou otázku by mělo být zachycení toho, jak se toto právo projevuje u různých lidí a co ovlivňuje postoj člověka k tomuto problému.

Výzkumná otázka: Co ovlivňuje postoj člověka k euthanasii domácích zvířat?

Odvozené otázky: Jaký je postoj majoritní společnosti k euthanasii zvířat?

Mají lidé přehled o legálních praktikách euthanasie zvířat?

Jaký rozdíl v postoji člověka k euthanasii hospodářských zvířat
a k euthanasii ostatních zvířat?

Jací jsou lidé pracující na kožešinových farmách?

Kontext a účel výzkumného problému:

Účelem našeho připravovaného výzkumu je prioritně průzkum. Tento účel volíme z důvodu zavádění nového tématu na výzkumné pole a tudíž nemáme na co navazovat či nelze například přezkoumávat dřívější objevy v této oblasti užitím jiných výzkumných metod. Druhým účelem, který přichází v úvahu, ale není prioritní a nemusí být naplněn, je vysvětlení zjištěných dat. Co se týká nějakého konkrétnějšího významu našeho zkoumání pro společnost, tak nám žádný není znám. Jedná se tedy spíše o uspokojení naší zvědavosti v této oblasti a zjištění možností našich i tohoto tématu.

Z hlediska výhod a nevýhod tohoto výzkumného účelu hraje nejvýznamnější úlohu novost výzkumného tématu. Výhodou je, že máme široké spektrum možností, neboť se tímto tématem nikdo před námi nezabýval a z tohoto důvodu by mohlo být i poutavé pro veřejnost. Z druhé strany je novost také trochu nevýhodou, neboť položení základního kamene v této oblasti je zcela na naší odpovědnosti.

Výzkumná strategie a metoda:

Náš výzkum bude mít kvantitativní povahu a na to je třeba brát zřetel při volbě výzkumné strategie. Na základě výzkumné otázky, účelu a volby jednotky analýzy volíme jako nejpřijatelnější strategii průřezové studie. To znamená, že základním kamenem tohoto průzkumu bude zkoumání vzorku populace provedené v jednom časovém bodě. Výhodou této strategie je rychlá proveditelnost bez vytváření longitudinálních plánů, ale na druhou stranu je zapotřebí udržet odstup od utváření závěrů jdoucích přes tento časový bod.

Za nevýhodu tedy můžeme považovat riziko dopuštění se chyby například při předpovědích budoucího vývoje apod. Cílem našeho průzkumu je zjistit, jak ovlivňuje typ osobnosti její postoj k euthanasii domácích zvířat. Máme tedy před sebou otázku o vztahu dvou proměnných (X – atributy osobnosti, Y – postoj k euthanasii domácích zvířat) a proto vybíráme strategii kvantitativního charakteru. Atributy osobnosti znamenají pohlaví, věk, zaměstnání, vzdělání a typ temperamentu na základě otázek z psychologických testů. Atributy osobnosti mohou být případně ještě rozšířeny. Získaná data a informace o respondentech nám umožní rozdělit je do několika skupin, např. generačně, podle dosaženého vzdělání, pohlaví apod.

K získávání dat bude použit dotazník, který bude předložen našemu vzorku populace.

Výzkumná jednotka:

Výzkumnou jednotkou našeho projektu jsou jednotlivci nad 15 let z oblasti Středočeského kraje a Prahy. Důvodem tohoto výběru je, že nás budou zajímat konkrétní vlastnosti a charakteristika osobnosti jednotlivců a dále to, že osoby starší 15-ti let jsou již schopny zaujmout vlastní postoj a argumentovat, proč zrovna takový postoj zaujímají. Z těchto dvou krajů bude vybrán reprezentativní vzorek a to podle následujících základních kritérií (zdroj: ČSÚ):

Středočeský kraj

Ženy..... 51%

Muži..... 49%

Praha

Ženy 52,5%

Muži 47,5%

Dalšími kritérii pro výběr vzorku by bylo stejné procento zastoupení vysokoškolsky vzdělaných lidí, středoškoláků a lidí se základním vzděláním a dále také stejné procento osob různých věkových kategorií a osob žijících ve městech a na vesnici (v oblasti Středočeského kraje) apod. Důvod výběru reprezentativního vzorku je možnost výzkumu aplikovat závěry na celou populaci Středočeského kraje a Prahy a tím dosáhnout obecnějších a relevantnějších výsledků.

Nevýhodou tohoto výběru výzkumné jednotky je získání výsledků pouze pro danou oblast a tudíž nemožnost zobecnit výsledky na obyvatele ČR. Výhodou je zastoupení vysokého procenta populace ČR sloučením těchto dvou krajů a tím dosáhnout výsledků, které se vztahují na poměrně velké procento populace celé České republiky.

Respondenti budou získáni náhodným výběrem cca 2000 respondentů splňujících dané požadavky z evidence obyvatel těchto dvou krajů, kteří budou požádáni o spolupráci na tomto výzkumném projektu.

Klíčové koncepty a jejich operacionalizace:

Klíčové koncepty:

V naší výzkumné otázce máme několik klíčových konceptů a pojmů, které je třeba vysvětlit a dále operacionalizovat. Jsou to koncepty jednotlivých atribut osobnosti, jak jsme je uvedly výše a koncept euthanasie domácích zvířat

Pohlaví: Tímto pojmem se rozumí příslušnost k mužské či ženské části populace.

Věk: Věk znamená věk respondenta v době vyplňování dotazníku.

Zaměstnání: Současné zaměstnání respondenta, případně mateřská dovolená či starobní důchod.

Vzdělání: Vzděláním rozumíme nejvyšší dosažené vzdělání respondenta a vystudovaný obor, případně obor, který ještě studuje.

Typ temperamentu: Zde budeme brát v úvahu Hippokratovu a Jungovu typologii, tzn. budeme rozlišovat tyto typy temperamentu: flegmatik, sangvinik, choleric, melancholik, introvert a extrovert.

Euthanasie domácích zvířat:

Euthanasií rozumíme usmrcení ze soucitu, lítosti a kvůli utrpení. Domácí zvíře pro naše potřeby definujeme jako každého živého obratlovce kromě člověka chovaného v domácnosti, u kterého hospodářský efekt není hlavním účelem a jehož chov slouží především zájmové činnosti člověka nebo zvíře sloužící člověku jako jeho společník.

Operacionalizace konceptů:

Naše klíčové koncepty operacionalizujeme v dimenzi míry citlivosti a soucitu v rámci uvedených atribut osobnosti.

Indikátor pro pohlaví:

- Zakroužkujte svou pohlavní příslušnost: muž žena

Indikátor pro věk:

- Jaký je váš věk?

Indikátor pro zaměstnání:

- Zakroužkujte variantu, kam se řadíte:
 - a. Zaměstnanec (uveďte oblast, ve které pracujete – např. zdravotnictví, administrativa atd.)
 - b. Podnikatel (uveďte oblast podnikání)
 - c. Na mateřské dovolené
 - d. V invalidním důchodu
 - e. Ve starobním důchodu
 - f. jiná možnost (uveďte jaká): _____

Indikátory pro vzdělání:

- Jsem studující - nestudující (zakroužkujte a v prvním případě uveďte obor studia)
- Nejvyšší dosažené vzdělání (uveďte vystudovaný obor):
 - a. základní
 - b. střední bez maturity
 - c. střední s maturitou
 - d. vyšší odborné
 - e. vysokoškolské

Indikátory pro temperament:

- vypůjčení otázek z psychologických testů zaměřených na zjištění převládajícího typu temperamentu

Indikátory pro euthanasii domácích zvířat:

- přístup jedince k utracení vlastního zvířete za daných okolností
- Zabili jste někdy nějaké domácí zvíře?
- Byli jste nuceni někdy nechat své zvíře utratit? Jaké, proč a jak jste se s tím vyrovnali?
- Máte doma nějaké domácí zvíře?

- Jaký postoj ke svému zvířeti zaujímáte? (domácí „miláček“, na hlídání, jen kvůli dětem, nevyhraněný postoj atd.)

Teoretická a pracovní hypotéza:

Teoretická hypotéza:

- Atributy osobnosti z velké části ovlivňují postoj jedince k euthanasii domácích zvířat a to především temperamentová složka.

Pracovní hypotézy:

- Introverti a melancholici mají soucitnější přístup k euthanasii domácích zvířat.
- Muži a příslušníci starší generace (nad 50 let) mají radikálnější postoj k euthanasii domácích zvířat.
- Osoby s vyšším vzděláním a se vzděláním v oblasti medicíny a veterinárního lékařství mají soucitnější přístup.
- Lidé ve starobním důchodu mají radikálnější postoj k euthanasii domácích zvířat.
- Lidé žijící ve větších městech jsou soucitnější k euthanasii domácích zvířat než lidé z vesnice.

Odborná literatura:

1. Drewermann, E.1996. *O nesmrtelnosti zvířat. Naděje pro trpící stvoření.* Košice: Knižná dielňa Timotej
2. Fischel, W.1975. *Mohou zvířata myslet?* Praha: Horizont
3. Kohák, E.1993. *Člověk, dobro a zlo: o smyslu života v zrcadle dějiny: kapitoly z morální filosofie.* Praha: Ježek
4. Kohák, E.2000. *Zelená svatozář.* Praha: Slon
5. Krajina, L.1999. *Jsmo lepší než zvířata? : přirozenost člověka a jeho naděje na přežití.* Olomouc: Votobia
6. Nakonečný, M.1996. *Motivace lidského chování.* Praha: Academia
7. Nakonečný, M.1998. *Psychologie osobnosti.* Praha: Academia
8. Oppová, A.2000. *Hlas pro němou tvář aneb Výroky moudrých od začátku civilizace po současnost.* Praha: Animal Globe
9. Patterson, Ch.2003. *Věčná Treblinka: ve vztahu ke zvířatům jsme všichni nacisté.* Praha: Práh
10. Prieur, J.1994. *Duše zvířat.* Praha: Mladá fronta

11. Sax, B.2003. *Zvířata ve Třetí říši : domácí mazlíčci, obětní beránci a holocaust.*
Praha: Dokořán
12. Singer, P.2001. *Osvobození zvířat.* Praha: Práh
13. Schweitzer, A.1989. *Albert Schweitzer - zastánce kritického myšlení a úcty k životu.*
Praha: Vyšehrad
14. Veselovský, Z.1992. *Chováme se jako zvířata?* Praha: Panorama
15. Zákon č. 246/1992 Sb. v platném znění

